

Forfatter: Biehl, Charlotta Dorothea

Titel: Udrag fra Mit ubetydelige Levnets Løb

Citation: Biehl, Charlotta Dorothea: "Mit ubetydelige Levnets Løb", i Biehl, Charlotta Dorothea: *Mit ubetydelige Levnets Løb*, udg. af Marianne Alenius, Museum Tusulanum, 1986, s. 30. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-biehl01-shoot-idm139639967622464/facsimile.pdf> (tilgået 12. maj 2024)

Anvendt udgave: Mit ubetydelige Levnets Løb

adelig uformuende - og forældreløs fra barndommen - været afhængig af andres nådegaver. Biehl var det som kvinde og freelance i et mandsjob. De vidste af egen erfaring, hvad en betingelsesløs hjælp var værd, og kunne både modtage og give den. Da de oven i købet også var enige om at anse formaninger for nødvendige - et begreb, der måske kan sammenlignes med vor tids beundring for forløsende skænderier - havde de utvivlsomt et grundlag for »et sandt Venskab«.

Bülow var ikke særlig kendt, da han og Biehl mødtes i 1771. Han var netop kommet til København som sekondløjtnant, hvor han bl.a. må have truffet Biehls lillebroder, der var premierløjtnant ved det sjællandske infanteri. Svend Cedergreen Bech har i sin artikel om Bülow i Dansk Biografisk Leksikon (3. udg.) beskrevet hans liv og samlet litteratur og kildemateriale om ham. H. P. Rohdes bog »Johan Bülow på Sanderungaard«, Odense 1961, er en velfortalt skildring ikke kun, som titlen tyder på, af hans otium på Fyn efter 1793, men af hele hans liv belyst gennem mange interessante dokumenter i hans efterladte papirer.

Allerede som toårig blev Bülow forældreløs og arvede ingenting. Hans møster, Edel Margrethe Lehn til Hvidkilde, tog ham til sig og gav ham både opdragelse og uddannelse. Da hun døde, kom han i 1768 til Sorø Akademi med økonomisk hjælp fra skiftende mæcener samt »en kongelig Bevilling«, som man uden hans vidende havde søgt til ham. I Sorø fulgte han undervisning både på Akademiet og privat i »alle offentlige Kollegier de juridiske undtagen« og fulgte bl.a. et privat kursus i »Mekaniquen ... og et ... over Experimental Physikken« (jfr. hans selvbiografi, omtalt nedenfor, s. 426).

Han blev i Sorø indtil 1771, hvor han kom til København. Fra 1760 havde han haft tilknytning til militæret, først som kornet, senere (1766) som »reformé« sekondløjtnant og i 1769 som virke-

lig sekondløjtnant. I København blev han i 1772 premierløjtnant, og fra nu af blev hans karriere vendt til hoffivet, hvortil han egentlig ganske uventet blev indkaldt som 2. kammerjunker hos kronprins Frederik, den senere Frederik VI, som dengang var fem år. Det var muligvis hans gode boglige uddannelse, der var en temmelig ualmindelig kombination med militær løbebane, der var årsagen til, at man indkaldte ham til hoffet. Han gik nu i gang med et jurastudium, som han dog måtte afbryde igen, da han blev 1. kammerjunker i 1775. Bülow's opgave var opdragerens, men efterhånden som kronprinsen voksede op, blev Bülow involveret i politiske intriger og var både medvidende om og medlem af den sammensværgelse, der i 1784 kuppede Ove Høegh-Guldberg og enke-dronning Juliane Marie og hendes søn, arveprins Frederik, der siden 1772 (Struensees fald) havde været Danmarks egentlige ledere.

Bülow blev udnævnt til hofmarskal og havde nu alle chancer. Men i takt med at kronprinsen fik smag for magten, blev Bülow's moraliserende tilgang til hans handlinger belastende, og i 1792 blev Bülow opfordret til at søge sin afsked - hvilket han nægtede. I 1793 blev han fyret. På forhånd havde han sikret sin retræte ved købet af herregården Sanderumgaard på Fyn. Her boede han resten af livet og virkede som mæcen for videnskab og kunst. Ca. 41.000 rigsdalere menes han at have givet ud i tiden 1800 til 1822 til sådanne formål. Til sidst havde han brugt sin formue op og måtte søge hoffet om pension. Kronprinsen var imellemtiden kommet over sin vrede og bevilgede en årlig pension.

Biehls og Bülow's forhold har undret mange. Det er dog karakteristisk, at jo mere indgående deres læsere har beskæftiget sig med at forstå det, desto mindre mærkværdigt har de fundet det. Den bedste indlevelse i alliancen finder man hos Svend Cedergreen Bech (Brev fra Dorothea s. 38-58), men også Louis Bobés skildring